

OCENA WYNIKÓW KONTROLI straży gminnych (miejskich) województwa śląskiego w 2021r.

I. Planowanie, organizacja i przebieg kontroli:

Zgodnie z art. 9 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych¹ Wojewoda Śląski, przy pomocy Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach, sprawuje nadzór nad działalnością straży gminnych (miejskich) funkcjonujących na terenie województwa śląskiego.

Tryb sprawowania nadzoru określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich)², zwany dalej rozporządzeniem.

Działając na podstawie przywołanych wyżej przepisów, 18 listopada 2020 r. w porozumieniu z Komendantem Wojewódzkim Policji w Katowicach sporządzono Plan kontroli na 2021 r. Okresowe kontrole problemowe zaplanowano w pięciu jednostkach straży gminnych (miejskich): w Chorzowie, Pyskowicach, Czeladzi, Czechowicach-Dziedzicach oraz okresową kontrolę kompleksową w Straży Miejskiej w Ustroniu.

Planując zakres kontroli problemowych uwzględniono potrzebę sprawdzenia poprawności realizacji przez strażników gminnych uprawnień, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2, 4 i 5 ustawy o strażach gminnych oraz prowadzenie ewidencji wyników straży, zgodnie z art. 9a ust. 1 pkt 3 wspomnianej ustawy.

Tym samym sprawdzeniu podlegało nakładanie grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia, prowadzenie czynności wyjaśniających, kierowanie do sądu wniosków o ukaranie.

¹ ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1763)

² rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 220, poz. 1733, z późn. zm.)

W 2021 r. przeprowadzono trzy kontrole w strażach gminnych (miejskich) działających na obszarze województwa, a mianowicie w:

- Straży Miejskiej w Chorzowie – okresowa kontrola problemowa,
- Straży Miejskiej w Pyskowicach – okresowa kontrola problemowa,
- Straży Miejskiej w Czeladzi – okresowa kontrola problemowa.

Nie przeprowadzono 2 z zaplanowanych kontroli, z uwagi na obowiązujący w kraju stan epidemii związany z zagrożeniem zakażenia się wirusem SARS CoV-2 oraz zaangażowaniem kontrolerów, tj. funkcjonariuszy Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach w pracę na rzecz całodobowej obsługi Centrum Operacyjnego KWP. Kontrole niezrealizowane w 2021 r. zostały przeniesione na rok następny i ujęto je w bieżącym Planie kontroli straży gminnych/ miejskich województwa śląskiego w 2022 r.

Zgodnie z § 5 rozporządzenia wszystkie czynności kontrolne prowadzili na podstawie pisemnego upoważnienia Wojewody Śląskiego, wyznaczeni przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach funkcjonariusze Policji pełniący służbę w Wydziale Prewencji. Jakość podejmowanych przez nich czynności, zarówno w sferze planowania i organizacji, jak i realizacji i dokumentowania, ocenić należy jako spełniające najwyższe standardy.

We wszystkich przypadkach o kontroli powiadomiono kierowników jednostek kontrolowanych w terminie nie późniejszym niż 7 dni przed rozpoczęciem kontroli. Wraz z zawiadomieniem przesłano program kontroli.

W trakcie realizacji kontroli nie odnotowano przypadków niewywiązywania się przez kierowników jednostek kontrolowanych z obowiązków wskazanych w § 9 rozporządzenia w zakresie zapewnienia niezbędnych warunków do sprawnego wykonywania czynności kontrolnych oraz przedstawienia - na żądanie kontrolujących - dokumentów i materiałów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli.

Średni czas wykonywania czynności kontrolnych w siedzibie straży wynosił 8 dni roboczych.

II. Wyniki kontroli:

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w następujących obszarach działalności straży gminnych (miejskich):

a) w obszarze nakładania grzywnien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia (obszar kontrolowany w 3 jednostkach):

- niewpisanie kwalifikacji prawnej czynu – w 1 straży,
- zastosowanie niepełnej kwalifikacji prawnej naruszonego czynu – w 2 strażach,
- zastosowanie błędnej kwalifikacji prawnej naruszonego czynu – w 2 strażach,
- wpisanie zerowej liczby punktów karnych za wykroczenie przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu – w 1 straży,
- niewpisanie liczby punktów karnych za wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji – 1 straży,
- zastosowanie postępowania mandatowego pomimo braku uprawnień do przeprowadzenia postępowania – w 1 straży,
- nieoznaczenie rodzaju nakładanego mandatu – w 1 straży.

b) w obszarze problematyki czynności wyjaśniających w sprawie o wykroczenia (obszar kontrolowany w 3 jednostkach):

- zastosowanie nieprawidłowej przyczyny odstąpienia – w 2 strażach,
- zastosowanie nieprawidłowej kwalifikacji prawnej naruszonego czynu – w 1 straży,
- niezakończenie czynności wyjaśniających sporządzeniem wniosków o odstąpienie z powodu niewykrycia sprawcy wykroczenia – 1 straży,
- zastosowanie niewłaściwej podstawy prawnej powiadomienia osoby zawiadamiającej – 1 straży,
- stwierdzenie bezczynności w prowadzonych czynnościach wyjaśniających – 1 straży,
- nieudokumentowanie czynności przeprowadzonych z osobą, wobec której zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia bądź postępowanie mandatowe – 1 straży,
- nieudokumentowanie wykonanych czynności – 1 straży.

Kontrola w obszarze prowadzenia ewidencji etatów, wyposażenia i wyników działań straży, w tym nałożonych mandatów karnych oraz wniosków o ukaranie skierowanych do sądu została przeprowadzona w 3 jednostkach straży, w żadnej nie ujawniono rozbieżności w danych liczbowych. Straże działają w tym zakresie zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy o strażach gminnych oraz § 1 rozporządzenia w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez strażę gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży³.

Ponadto w trakcie kontroli w 1 straży ujawniono błędne zapisy regulaminu straży miejskiej.

³ rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez strażę gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz. U. z 2017 r. poz. 1502)

Zgodnie z § 11 ust. 3 rozporządzenia do kierowników jednostek kontrolowanych kierowano wystąpienia pokontrolne zawierające informacje o wynikach kontroli, a także zalecenia zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Sformułowane w wystąpieniach pokontrolnych zalecenia dotyczyły zarówno zapewnienia przestrzegania przepisów prawa, jak i podjęcia działań zmierzających do skutecznego nadzoru nad wykonywaniem przez strażników zadań.

Zgodnie z obowiązkiem wskazanym w § 12 rozporządzenia, po otrzymaniu wystąpień pokontrolnych, kierownicy kontrolowanych jednostek podjęli działania zmierzające do wykonania zaleceń pokontrolnych oraz powiadomili o tym fakcie, dochowując terminów określonych w wystąpieniach.

II. Wnioski:

W toku wykonywania czynności kontrolnych w ramach nadzoru nas strażami gminnymi (miejskimi) ujawniono nieprawidłowości, które dotyczyły zasadniczych obszarów działalności tych formacji. W celu ich wyeliminowania, należy zmierzać do poprawy znajomości i przestrzegania przez strażników straży gminnych przepisów, przede wszystkim zapisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego⁴ oraz ustawy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia⁵ i ustawy Kodeks wykroczeń.⁶

Reasumując, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań przez straże gminne (miejskie) na terenie województwa śląskiego, należy podjąć działania zmierzające do wzmocnienia nadzoru służbowego sprawowanego przez komendantów straży nad wykonywaniem przez strażników codziennych obowiązków.

Prawidłowa realizacja wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych oraz objęcie nadzorem wymienionych obszarów, będzie miało pozytywny wpływ na dalsze podniesienie poziomu realizowanych zadań przez podległych funkcjonariuszy, dając jednocześnie podstawę do coraz lepszej oceny pracy i funkcjonowania straży gminnych (miejskich) na rzecz społeczeństwa.

WOJEWODA ŚLĄSKI

Jarosław Włeczorek

⁴ rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego

⁵ ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2021 r. poz. 457, z późn. zm.)

⁶ ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 2008, z późn. zm.)